

14/2002. (II. 26.) KöViM-EüM együttes rendelet

a polgári légitársasági szakszolgálati engedélyek egészségügyi feltételeiről és kiadásuk rendjéről

A légitársaságról szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 53. §-ának (5) és (6) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeljük el:

A rendelet hatálya

1. § A rendelet hatálya a polgári légitársaság szakszemélyzetére, a polgári légitársaság vezetőjére, a kiképzés alatt álló növendékre, a gyakorlatokra, a repülőorvosi központra, a kijelölt vizsgáló repülőorvosra (a továbbiakban: repülőorvos) és a légitársasági hatóságra terjed ki.

Fogalom meghatározások

2. § E rendelet alkalmazásában

1. repülő-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: annak megállapítása, hogy a vizsgált személy egészségügyi szempontból alkalmas a repülési szakszolgálatok és tevékenységek ellátására;

2. repülőorvosi véleményezés: annak megállapítása, hogy a vizsgált személy egészségi állapota megfelel az 1. számú mellékletben foglalt követelményeknek;

3. repülőorvosi vizsgálat: a repülő-egészségügyi alkalmasság megállapításához előírt, repülőorvos által végzett vizsgálat;

4. orvosi minősítés: a szakszolgálati engedély elnyeréséhez, illetőleg meghosszabbításához előírt repülő-egészségügyi alkalmasság hatósági minősítését igazoló okmány, mely államigazgatási eljárás keretében kerül kiállításra;

5. szolgálat (Légügyi Igazgatóság Repülő-egészségügyi Szolgálata=Aeromedical Section=AMS): a légitársasági hatóság Repülő-egészségügyi Szolgálata, amely a külön jogszabályban meghatározott hatósági minősítő feladatot látja el;

6. repülőorvosi központ (Aeromedical Center=AMC): az e rendeletben kijelölt olyan egészségügyi intézmény, mely jogosult az 1., 2. és 3. Egészségügyi Osztály alkalmassági vizsgálatainak végzésére;

7. repülőorvos (kijelölt vizsgáló repülőorvos=Aeromedical Examiner=AME): e rendelet által kijelölt repülőorvostan szakorvos, aki jogosult a kijelölése szerinti repülőorvosi vizsgálatok elvégzésére, véleményezésére és a vizsgálati lap aláírására.

A repülő-egészségügyi alkalmasság

3. § (1) A polgári légi jármű vezetőjének és a polgári légi közlekedés szakszemélyzetének a szakszolgálati engedély megszerzéséhez, illetve meghosszabbításához szükséges repülőegészségügyi alkalmasság minősítését a szolgálat hatósági repülőorvostan szakorvosa végzi.

(2) A repülőegészségügyi alkalmasság minősítéséről a szolgálat orvosi minősítést ad ki. Az orvosi minősítés igazolja, hogy a vizsgált személy mentálisan és fizikálisan alkalmas a repülési szakszolgálatok és tevékenységek biztonságos ellátására.

(3) Szakszolgálati engedély iránti kérelmet az nyújthat be, illetve gyakorlati képzését az kezdheti meg, aki rendelkezik a számára előírt érvényes orvosi minősítéssel.

(4) A repülőorvosi vizsgálat leleteit a repülőorvosi vizsgálati lapon (2. számú melléklet) kell rögzíteni, amelyet kitöltés és véleményezés után a repülőorvos öt munkanapon belül köteles a szolgálatnak megküldeni, orvosi minősítés céljából. A repülőorvosi vizsgálati lap második példányát a repülőorvos őrzi meg a külön jogszabály előírásai szerint.

(5) Klinikailag indokolt esetben a repülőorvos a kötelező vizsgálatok mellett további vizsgálatokat rendelhet el. A vizsgálat eredményéről a repülőorvosnak a vizsgált személyt tájékoztatnia kell.

(6) A repülőorvosnak a vizsgált személyt tájékoztatnia kell továbbá minden olyan általa észlelt állapotról is, amely egészségügyi vagy más okból korlátozhatja a szakszolgálati kiképzést vagy a feladatok biztonságos ellátását.

4. § (1) A szakszolgálati engedély jogosultja vagy a kiképzés alatt álló növendék nem láthatja el szakszolgálati feladatait, illetve nem folytathat repülési tevékenységet abban az esetben, ha egészségi alkalmasságának olyan mértékű korlátozottságát észleli, amely akadályozhatja tevékenységének biztonságos ellátásában, így különösen a következő esetekben:

a) 12 óránál hosszabb kórházi kezelés vagy megfigyelés esetén,

b) műtéti vagy invazív diagnosztikai beavatkozás esetén,

c) tartós gyógykezelés esetén,

d) amennyiben szemüveg vagy kontaktlencse használata vált szükségessé, illetve a korrekció mértékében változás történt.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetekben az érintett személy a szakszolgálati tevékenységét akkor folytathatja, ha repülőegészségügyi alkalmassági ellenőrző vizsgálaton vett részt, illetőleg a szolgálat írásban mentesítette ez alól.

(3) Az orvosi minősítéssel rendelkező személynek írásban kell tájékoztatnia a szolgálatot:

a) minden olyan sérülés esetében, amely akadályozza a repülési szakszolgálat és tevékenység ellátásában,

b) 21 napnál hosszabb betegség vagy baleset miatti távollét esetén,

c) terhesség megállapításakor.

(4) Soron kívül kell megállapítani a repülő-egészségügyi alkalmasságot:

a) minden olyan repülőesemény után, amelynek a bekövetkeztében emberi tényező is közrehatott,

b) ha azt a légiközlekedési hatóság elrendeli.

(5) A (3) bekezdés b) pontjában említett esetben a szünetelés akkor oldható fel, ha az érintett személy részt vett repülő-egészségügyi alkalmassági ellenőrző vizsgálaton, vagy a szolgálat a beküldött orvosi dokumentáció alapján mentesítette az ellenőrző vizsgálat alól. Terhesség megállapításakor [(3) bekezdés c) pont] a szolgálat akkor minősítheti alkalmasnak az érintett személyt, ha állapota megfelel a 1. számú melléklet 12. (1) c); 12. (2) c); 12. (3) c) és a 12. (4) a) pontjaiban foglaltaknak.

A repülőorvosi központ

5. § (1) Repülőorvosi központ kizárólag Magyarország közigazgatási határain belül jelölhető ki és fekvőbeteg-gyógyintézettel vagy járóbeteg-ellátó intézettel kell kapcsolatban állnia.

(2) A repülőorvosi központnak alkalmasnak kell lennie telephelyén az 1., 2. és 3. Egészségügyi Osztály alkalmassági vizsgálatainak és hozzá kapcsolódó klinikai vizsgálatok elvégzésére, továbbá a kibővített repülőorvosi vizsgálatok végzésére.

(3) A repülőorvosi központ vezetője kizárólag olyan repülő szakorvos lehet, aki sikeresen elvégezte a 3. számú melléklet szerinti repülőorvosi alap- és haladó tanfolyamot. A vezető felelős a vizsgálatok koordinálásáért, a leletek összesítéséért és értékeléséért. Az értékelést aláírásával hitelesíti. A repülőorvosi központtal munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló, orvosnak a klinikai ismeretek mellett jártasnak kell lennie a repülőorvosi vizsgálatokban és alapismeretekben is.

(4) A repülőorvosi központok megnevezését az e rendelet 4. számú melléklete tartalmazza. A kijelölés feltételeinek fennállását legalább 3 évente felül kell vizsgálni.

A repülőorvos

6. § (1) A repülőorvosokat a légiközlekedési hatóság az országos tiszti főorvos egyetértésével jelöli ki. Repülőorvosnak olyan repülőorvostan szakorvos jelölhető ki, aki rendelkezik működési engedéllyel, és elvégezte a repülőorvosi alap-, illetve haladó tanfolyamot.

(2) A repülőorvosok számát a légiközlekedési hatóság határozza meg, figyelembe véve az orvosi minősítésre kötelezettek területi megoszlását.

(3) A repülőorvosi kijelölés kizárólag az e rendeletben meghatározott repülőorvosi vizsgálat elvégzésére jogosít. A repülőorvos a repülőorvosi vizsgálatokat csak az engedélyezett rendelési telephelyen végezheti a szolgálat szakmai irányítása és felügyelete alatt. A kijelölés feltételeinek fennállását legalább 3 évente felül kell vizsgálni. A kijelölést a légiközlekedési hatóság visszavonja, amennyiben a repülőorvos nem felel meg a feltételeknek.

(4) A légiközlekedési hatóság a kijelölt vizsgáló repülőorvosok felsorolásáról a Közlekedési és Vízügyi Értesítőben közleményben ad tájékoztatást.

7. § (1) A repülőorvosnak repülőorvosi felkészítő tanfolyamon kell részt vennie. Gyakorlati ismeretekkel és tapasztalatokkal kell rendelkeznie a szakszolgálati engedélyesek munkakörülményeiről.

(2) A repülőorvosi felkészítő tanfolyam repülőorvosi alaptanfolyamból és repülőorvosi haladó tanfolyamból áll (3. számú melléklet). A repülőorvosnak a kijelölési időszak alatt legalább 20 óra ismeretfelújító tanfolyamon kell részt vennie. A tanfolyamokat - azok tematikáját a légiközlekedési hatósággal egyeztetve - a Szegedi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Repülő- és Űrorvosi Tanszéke tartja.

(3) A repülőorvosi alaptanfolyam a 2. Egészségügyi Osztály alkalmassági vizsgálatainak végzésére készít fel. Minimum 60 órás tanfolyam, amely az elméleti ismeretek mellett a vizsgálat gyakorlati kivitelezésére készít fel. A tanfolyam végén záróvizsgát kell tenni. A tanfolyam sikeres elvégzését bizonyítvány igazolja. Önmagában a bizonyítvány megszerzése még nem jogosít vizsgálatok végzésére.

(4) Repülőorvosi haladó tanfolyam az 1. és 3. Egészségügyi Osztály alkalmassági vizsgálatainak végzésére készít fel. Repülőorvosi haladó tanfolyamra az jelentkezhet, aki az alaptanfolyamot sikeresen elvégezte. A minimum 60 órás tanfolyam a bővített repülőegészségügyi elméleti ismeretek mellett a következők gyakorlati megismerését is biztosítja: repülőorvos munkája, repülőorvosi kutatások, légiforgalmi irányítás, szimulátorok, repülőtér és repülési üzemek. Az elméleti oktatást és gyakorlati képzést a megkezdéstől számított három éven belül be kell fejezni. A tanfolyamok tematikáját a 3. számú melléklet tartalmazza. A tanfolyam végén záróvizsgát kell tenni. A tanfolyam sikeres elvégzését bizonyítvány igazolja. A bizonyítvány megszerzése önmagában még nem jogosít vizsgálatok végzésére.

8. § (1) A repülőorvosi vizsgálatokhoz a légiközlekedési hatóság állandó szakorvosi konziliáriusokat (a továbbiakban: konziliárius) jelöl ki, és konziliáriusi lehetőséget biztosít. A konziliáriusok névsoráról a szolgálat ad tájékoztatást.

(2) A repülőorvos kijelölése legfeljebb három évre, és a légiközlekedési hatóság döntése alapján az alkalmassági vizsgálatok végzésének meghatározott körére szól. A repülőorvosnak a szakmai jártasság fenntartásához és a jogosítás érvényben tartásához évente legalább 10 vizsgálatot kell elvégeznie. A kijelölés meghosszabbításához a megfelelő szakmai színvonalú tevékenység és az előírt továbbképzés teljesítése szükséges. A kijelölés érvényét veszti abban az esetben, ha a repülőorvos a 70. életévét betölti.

A repülőorvosi vizsgálatok

9. § (1) Az 1. és 3. Egészségügyi Osztályú minősítéshez előírt vizsgálatokat a repülőorvosi központ végzi.

(2) A 2. Egészségügyi Osztályú minősítéshez szükséges vizsgálatokat a repülőorvosi központ vagy a repülőorvos végzi.

(3) A vizsgált személynek személyesen kell kitöltenie a légiközlekedési hatóság által rendszeresített repülőorvosi adatlap (2. számú melléklet) megfelelő pontjait, majd alá kell írnia.

(4) Az orvosi vizsgálat után a repülőorvos bejegyzi a vizsgálat eredményeit a vizsgálati lapra, aláírásával hitelesíti, és öt munkanapon belül megküldi a szolgálatnak. Amennyiben a vizsgálatokat több orvos végzi a repülőorvosi központban, a csoport vezetőjének kinevezett repülőorvos - aki egy személyben felelős a vizsgálatok szakszerűségéért - összesíti a vizsgálatok eredményeit, és aláírásával hitelesíti.

(5) Az egyes egészségügyi osztályokban kötelező repülőorvosi alkalmassági és a különböző szakvizsgálatok végzésének és ismétlésének kötelező gyakoriságát az 5. számú melléklet tartalmazza.

(6) A repülő-egészségügyi alkalmasság vizsgálatáért és az orvosi minősítésért külön jogszabályokban meghatározott díjat kell fizetni.

Az orvosi minősítés

10. § (1) A repülőorvos, illetve a repülőorvosi központ vizsgálata alapján a szolgálat orvosi minősítést ad ki, melynek egészségügyi követelményeit az 1. számú melléklet, mintáját a 6. számú melléklet tartalmazza. A repülőorvosi minősítésben szereplő korlátozások meghatározását és jelölését az e rendelet 7. számú melléklete sorolja fel.

(2) Az orvosi minősítéssel kapcsolatos intézkedések:

a) az orvosi minősítést a vizsgálat és az alkalmasság minősítése után ki kell adni a vizsgált személynek,

b) a légiközlekedési hatóság intézkedése esetén (pl. korlátozás, érvényesség felfüggesztése stb.) a vizsgált személy orvosi minősítését a légiközlekedési hatóság bevonja,

c) az orvosi minősítést megújító/meghosszabbító vizsgálat alkalmával, a vizsgált személy köteles az utolsó minősítést bemutatni a repülőorvosnak.

(3) Az egészségügyi állapotban történt változást követő korlátozást vagy az érvényesség felfüggesztését a szolgálat az orvosi minősítésbe bejegyzi. Amennyiben a repülő-egészségügyi alkalmasságot korlátozással állapították meg, a légiközlekedési hatóság előírja, hogy a szakszolgálati tevékenységet hogyan kell végrehajtani (pl. kizárólag biztonsági pilótával repülhet).

(4) Eljárás a nem alkalmas vagy korlátozással alkalmas minősítés esetén:

a) nem alkalmas vagy korlátozással alkalmas minősítésről a légiközlekedési hatóság határozatban értesíti a vizsgált személyt, és tájékoztatja a vizsgálatokat végző repülőorvost,

b) a nem alkalmas vagy korlátozással alkalmas minősítéseket a légiközlekedési hatóság legkésőbb öt napon belül rögzíti adatbázisában, és megkeresés esetén hozzáférést biztosít a közös légügyi hatóságok illetékes társhatósága számára,

c) fellebbezés esetén az I. fokú repülő-egészségügyi minősítés felülvizsgálatára a II. fokú légiközlekedési hatóság felülvizsgáló bizottságot hív össze, amelynek szakmai összetételét és létszámát az eset klinikai jellegének megfelelően határozza meg. A bizottság létszáma legalább három fő.

(5) Az I. fokú alkalmassági vizsgálat ismétlése:

a) az orvosi minősítést I. vagy II. fokon végző szerv - alkalmatlanság megállapítása esetén - az újabb I. fokú egészségügyi alkalmassági vizsgálat időpontját, a kérelmező várható állapotjavulásának előrelátható időpontjára figyelemmel jelölheti meg,

b) amennyiben az orvosi minősítést végző szerv az (1) bekezdés alapján nem határozta meg az I. fokú egészségügyi alkalmassági vizsgálat ismételt elvégzésének legkorábbi időpontját, az érdekelt személy soron kívüli alkalmassági vizsgálatot kérhet, feltéve, ha orvosi leletekkel igazolja egészségi állapotának olyan mérvű javulását, amelynek alapján feltehető, hogy egészségügyi szempontból alkalmas a szakszolgálati feladatok biztonságos ellátására.

Orvosi minősítéshez kötött repülési szakszolgálatok és tevékenységek

11. § (1) Az orvosi minősítéshez kötött repülési szakszolgálatok és tevékenységek repülő-egészségügyi besorolása a következő:

a) 1. Egészségügyi Osztály: közforgalmi pilóta, kereskedelmi pilóta (motoros/helikopter), magyar kereskedelmi pilóta (motoros/helikopter), hajózó navigátor, hajózó mérnök,

b) 2. Egészségügyi Osztály: az a) pontban nem említett lajstromozott légi jármű pilóta/növendék pilóta, illetve lajstromozásra nem kötelezett légi jármű-vezető, légi utas-kísérő,

c) 3. Egészségügyi Osztály: légiforgalmi irányító, repüléstájékoztató és gyakornokaik.

(2) Az (1) bekezdésben nem említett repülési szakszolgálati engedélyek érvényessége nincs repülő-egészségügyi minősítéshez kötve, ezeknél a hatályos foglalkozás-egészségügyi jogszabályokat kell figyelembe venni.

(3) Az orvosi minősítés érvényessége másik egészségügyi osztályban:

a) az 1. Egészségügyi Osztályú minősítéssel a szakszolgálati engedélyes szakmai jogosításának megfelelően, a 2. és a 3. Egészségügyi Osztály követelményeihez kötött feladatokat is elláthat. Az érvényesség határideje ilyenkor a 2., illetve a 3. Egészségügyi Osztályra előírtak szerint alakul,

b) a 3. Egészségügyi Osztályú minősítéssel a szakszolgálati engedélyes szakmai jogosításának megfelelően, a 2. Egészségügyi Osztály követelményeihez kötött feladatokat is elláthat. Az érvényesség határideje ilyenkor a 2. Egészségügyi Osztályra előírtak szerint alakul.

(4) A JAA tagállamokban JAA akkreditációval kiállított orvosi minősítés Magyarországon minden további eljárás nélkül érvényes, a más repülő-egészségügyi követelmények szerint

kiállított pedig honosítható. Honosítás esetén meg kell vizsgálni, hogy az egyén egészségi állapota kielégíti-e az e rendelet követelményeit.

Az orvosi minősítés érvényességének időtartama

12. § (1) Az orvosi minősítés érvényességének időtartama a repülő-egészségügyi alkalmassági vizsgálatok megkezdésétől számítva:

a) az 1. Egészségügyi Osztályú minősítés esetében 12 hónap, a 40. életév betöltése után pedig 6 hónap,

b) a 2. Egészségügyi Osztályú minősítés esetében 60 hónap a 30. életév betöltéséig, azután 24 hónap az 50. életév betöltéséig, majd 50 év felett 12 hónap,

c) a 3. Egészségügyi Osztályú minősítés esetében 24 hónap, a 40. életév betöltése után 12 hónap.

(2) A 30. életév betöltése előtt kiadott 2. Egészségügyi Osztályú minősítés maximális érvényessége a vizsgált személy 32. életvének betöltéséig adható ki.

(3) Az érvényesség lejártának napját fel kell tüntetni az orvosi minősítésben.

(4) Az orvosi minősítés meghosszabbítása esetén - amennyiben az ismételt orvosi vizsgálat az (1) bekezdés a) pontja szerint számított lejáratú időpont előtti 45 napon belül van - az újabb érvényességi időtartam kezdőnapja a még érvényes orvosi minősítés lejáratú napja.

(5) Az orvosi minősítés megújítása alkalmával, amennyiben az ismételt orvosi vizsgálat nem az (1) bekezdés a) pontja szerint számított lejáratú időpont előtti 45 napon belül történt, az érvényességi időtartam kezdete az új vizsgálati időpont.

(6) Az orvosi minősítés megújításának/meghosszabbításának feltételei megegyeznek az első orvosi minősítés kibocsátásának szabályaival, kivéve, ha e rendelet attól eltérően rendelkezik.

(7) A szolgálat az orvosi minősítés érvényességi idejét az (1) bekezdésben foglaltnál rövidebb időtartamban is megállapíthatja, ha ezt a vizsgált személy egészségi állapota indokolja.

(8) Abban az esetben, ha kétség merül fel a vizsgált személy szakszolgálati egészségügyi alkalmasságát illetően, a szolgálat további kiegészítő vizsgálatokat, illetve repülési szakmai ellenőrzést rendelhet el az orvosi minősítés kibocsátásának feltételeként.

Az orvosi minősítés kizáró okai

13. § Az orvosi minősítésre először jelentkezőnél vagy a már orvosi minősítéssel rendelkezőnél nem állhat fenn

a) veleszületett vagy szerzett rendellenesség,

b) akut vagy idült munkaképesség-csökkenés,

c) baleseti sérülés vagy műtét következménye,

amely a szakszolgálati feladatok biztonságos ellátását akadályozza.

Gyógyszerek és kábítószeres használata

14. § Nem folytathatja a szakszolgálati tevékenységét az a személy, aki

a) repülőorvosi ellenőrzés nélkül, a repülőorvosi dokumentációjában nem szereplő gyógyszert szed,

b) kábítószer vagy pszichotróp anyag hatása alatt áll,

c) általános vagy gerinctáji érzéstelenítésen esett át, azt követően legalább 48 órán át,

d) helyi érzéstelenítésen esett át, azt követően legalább 12 órán át.

A vizsgált személy és a vizsgáló orvos kötelezettsége

15. § (1) A vizsgált személynek a repülőorvos részére

a) igazolnia kell személyazonosságát, és aláírásával hitelesíteni, hogy valamennyi általa szolgáltatott egészségügyi adat megfelel a valóságnak,

b) nyilatkoznia kell arról, hogy korábban részt vett-e hasonló vizsgálaton, és annak mi volt az eredménye. A vizsgáló orvos kérésére, a vélemény kialakításához, a vizsgálati anyagokat (leleteket) rendelkezésre kell bocsátania.

(2) A repülőorvosnak a megtévesztő adatszolgáltatást haladéktalanul jelentenie kell a szolgálatnak. A szolgálat a repülés biztonsága érdekében a szükséges intézkedéseket megteszi.

Az egyéni elbírálás elve

16. § (1) Az orvosi minősítés első alkalommal abban az esetben bocsátható ki, ha a vizsgált személy egészségi állapota minden vonatkozásban megfelel az e rendeletben foglalt egészségi követelményeknek. Azokban az esetekben, amikor a rendelet lehetőséget ad az alkalmasság egyéni mérlegelésére, a szolgálat a következő szempontok mérlegelése alapján adhat ki orvosi minősítést:

a) az egészségi állapot és a szakszolgálati munkakörnyezet kapcsolata,

b) az egyénnek a szakszolgálati feladatokkal kapcsolatos képességei, jártassága és tapasztalata (szükség esetén repülési szakmai ellenőrzést kell végezni).

(2) A korlátozások, előírások az orvosi minősítésben kerülnek rögzítésre. Amennyiben több korlátozó tényező is fennáll, úgy azok együttes hatását is mérlegeli a szolgálat. A

leggyakrabban előforduló korlátozások és előírások jelölését és meghatározását a 7. számú melléklet tartalmazza.

Záró rendelkezések

17. § (1) Ez a rendelet 2002. július 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően indult eljárásokra kell alkalmazni.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a sportrepülők egészségi alkalmasságának orvosi megállapításáról és a Repülőorvosi Bizottságok működéséről szóló 1/1982. (I. 1.) EüM rendelet hatályát veszti.

(3) A repülőorvostan szakorvosai a kijelölésükhöz szükséges, e rendeletben előírt tanfolyamok elvégzése nélkül 2003. július 1-jéig végezhetik repülőorvosi vizsgáló tevékenységüket.

(4) Az e rendelet hatálybalépésének időpontja előtt repülőorvosi vizsgáló tevékenységre kijelölt orvosok a repülőorvostan szakorvosi képzésük megkezdése esetén - konzulens felügyelete mellett - e tevékenységüket legkésőbb 2004. december 31-ig folytathatják.

1. számú melléklet a 14/2002. (II. 26.) KöViM-EüM együttes rendelethez (részletek)

A LÉGIKÖZLEKEDÉSI SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLYEK EGÉSZSÉGÜGYI FELTÉTELEI

16. SZEMÉSZETI KÖVETELMÉNYEK

(1) Az 1. Egészségügyi Osztály követelményei

a) Az 1. Osztályú orvosi minősítésre először jelentkezőnél vagy a már orvosi minősítéssel rendelkezőnél nem állhat fenn a szem, szemizmok, illetve a szem védőszerveinek veleszületett vagy szerzett, akut vagy krónikus funkciózavara, illetve műtét/baleset utáni állapota, mely feltehetőleg akadályozza a szakszolgálati feladatok biztonságos ellátását [lásd: 16. (4) a) pont].

b) Teljes körű szemészeti vizsgálatot szükséges végezni az első vizsgálat alkalmával [lásd: 16. (4) b) pont].

c) A szemészeti rutinvizsgálatot el kell végezni minden orvosi minősítés megújító/meghosszabbító vizsgálat alkalmával [lásd: 16. (4) c) pont].

d) Teljes körű szemészeti vizsgálatot szükséges végezni [lásd: 16. (4) d) pont] az orvosi minősítést megújító/meghosszabbító vizsgálatok következő időpontjaiban:

1. minden 5. évben a 40. születésnapig,

2. minden 2. évben a 40. születésnap után.

(2) A 2. Egészségügyi Osztály követelményei

a) A 2. Osztályú orvosi minősítésre először jelentkezőnél vagy a már orvosi minősítéssel rendelkezőnél nem állhat fenn a szem, szemizmok, illetve a szem védőszerveinek veleszületett vagy szerzett, akut vagy krónikus funkciózavara, illetve műtét/baleset utáni állapota, mely feltehetőleg akadályozza a szakszolgálati feladatok biztonságos ellátását [lásd: 16. (4) a) pont].

b) Teljes körű szemészeti vizsgálatot szükséges végezni az első vizsgálat alkalmával, ha azt az AME indokoltnak tartja [lásd: 16. (4) b) pont].

c) A szemészeti rutinvizsgálatot el kell végezni minden orvosi minősítés megújító/meghosszabbító vizsgálat alkalmával [lásd: 16. (4) c) pont].

(3) A 3. Egészségügyi Osztály követelményei

a) A 3. Osztályú orvosi minősítésre először jelentkezőnél vagy a már orvosi minősítéssel rendelkezőnél nem állhat fenn a szem, szemizmok, illetve a szem védőszerveinek veleszületett vagy szerzett, akut vagy krónikus funkciózavara, illetve műtét/baleset utáni állapota, mely feltehetőleg akadályozza a szakszolgálati feladatok biztonságos ellátását [lásd: 16. (4) a) pont].

b) Teljes körű szemészeti vizsgálatot szükséges végezni az első vizsgálat alkalmával [lásd: 16. (4) b) pont].

c) A szemészeti rutinvizsgálatot el kell végezni minden orvosi minősítés megújító/meghosszabbító vizsgálat alkalmával [lásd: 16. (4) c) pont].

d) Teljes körű szemészeti vizsgálatot szükséges végezni [lásd: 16. (4) d) pont] az orvosi minősítést megújító/meghosszabbító vizsgálatok következő időpontjaiban:

1. minden 4. évben a 40. születésnapig,

2. minden 2. évben a 40. születésnap után.

(4) Kiegészítő előírások a szemészeti követelményekhez

a) A látóélesség javító műtét kizáró okot jelent. Az orvosi minősítés meghosszabbítását az 1. és a 3. Egészségügyi Osztályban, illetve az első minősítés kiadását a 2. Egészségügyi Osztályban, 12 hónappal a beavatkozás után mérlegheti az AMS, amennyiben:

1. a műtét előtti refrakciós hiba a 17. (1) b), 17. (2) b) és 17. (3) b) pontokban megadott értékeken belül volt,

2. megfelelően stabil fénytörőképességet sikerült elérni (a napi ingadozás 0.75 dioptrián belül van), és

3. nem fokozódott a kontraszt szenzitivitás.

b) A teljes körű szemészeti vizsgálat rendje:

1. az 1. és 3. Egészségügyi Osztályú minősítés első kiadásakor, a hatóság által elfogadott szemész által vagy irányítása mellett teljes körű szemészeti vizsgálatot kell végezni;

2. a 2. Egészségügyi Osztályú minősítés kiadásakor, amennyiben a látóélesség korrekciója szükséges, dokumentálni kell az aktuálisan előírt szemüveg/kontaktlencse adatait.

c) Minden orvosi minősítést megújító/meghosszabbító vizsgálat alkalmával ellenőrizni kell a látási funkciókat és ki kell zárni az esetleges kóros elváltozásokat. Minden kóros vagy kétséges esetet a hatóság által elfogadott szemész véleményezzen.

d) A teljes körű szemészeti vizsgálatok ismétlésének időpontjait a 16. (1) d) és a 16. (3) d) pontjai írják elő, és azokat a hatóság által elfogadott szemész által vagy irányítása mellett kell végezni.

e) A szem malignus folyamatainak minősítésekor figyelembe kell venni az AMS által elfogadott szemész és onkológus véleménye alapján az Onkológiai követelményeket (23.) is. A malignus folyamatok kivétel nélkül kizáró okot jelentenek.

17. A LÁTÓÉLESSÉG KÖVETELMÉNYEI

(1) Az 1. Egészségügyi Osztály követelményei

a) Távoli látóélesség: A távoli látóélesség mindkét szemem külön-külön, legalább 6/9 (0.7) legyen, korrekcióval vagy anélkül, és a két szemes látóélesség legalább 6/6 (1.0) legyen [lásd: 17. (1) h) pont]. A korrekció nélküli látóélességre nincs küszöbérték.

b) Fénytörés: A fénytörési hiba a dioptriában kifejezett érték, mely jelzi az emmetrópiától való eltérést a legnagyobb ametrop meridiánon. A fénytörést az általánosan elfogadott módszerrel kell mérni [lásd: 17. (4) a) pont]. A vizsgált személy, a fénytörési hibát tekintve, a következő követelmények teljesülése esetén alkalmas:

1. Az első vizsgálat alkalmával a fénytörési hiba nem lehet nagyobb mint 3 dioptria.

2. Az orvosi minősítést megújító/meghosszabbító vizsgálatok alkalmával, amennyiben a vizsgált személy repülési szakmai szempontból sikeres vizsgákat tett, az AMS mérlegelheti az alkalmasságot +5/-8 D fénytörési hiba esetén [lásd: 17. (4) b) 1. pont].

3. Astigmia esetén, annak értéke nem haladhatja meg a 2.0 dioptriát.

4. A két szem közötti refrakciós hiba (anisometropia) nem haladhatja meg a 2.0 dioptriát.

5. A presbiópia változását minden repülőorvosi vizsgálat alkalmával ellenőrizni kell.

6. A vizsgált személynek szemüveggel vagy anélkül olvasni kell tudni 30-50 cm-ről az N5 (vagy annak megfelelő) méretű írásjeleket, az N14 (vagy annak megfelelő) méretű írásjeleket 100 cm távolságról [lásd: 17. (1) h) pont].

c) A kétszemes látás jelentős zavara esetén a vizsgált személy nem alkalmas. A térlátás vizsgálata nem kötelező [lásd: 17. (4) c) pont].

d) Kettőslátás esetén a vizsgált személy nem alkalmas.

e) A normálistól eltérő konvergencia kizáró ok [lásd: 17. (4) d) pont].

f) A szemizmok együttműködési zavara esetén (heterophoria) a vizsgált személy nem alkalmas, amennyiben a foria mértéke meghaladja a következő értékeket:

1. 1.0 dioptria hiperforia/6 m-en vizsgálva,
2. 6.0 dioptria esoforia/6 m-en vizsgálva,
3. 8.0 dioptria exoforia/6 m-en vizsgálva,
4. 1.0 dioptria hiperforia/33 cm-en vizsgálva,
5. 6.0 dioptria esoforia/33 cm-en vizsgálva,
6. 12.0 dioptria exoforia/33 cm-en vizsgálva.

Kivételt képeznek azok az esetek, amikor a fúziós készség megakadályozza az asztenopiát és kettőslátást.

g) Beszűkült látótér esetén a vizsgált személy nem alkalmas [lásd: 18. (4) c) pont].

h) A látóélesség korrekciója

1. Amennyiben a megfelelő látóélesség csak korrekcióval érhető el, a szemüvegnek/kontaktlencsének optimális látóélességet kell biztosítani és alkalmasnak kell lennie a szakszolgálati feladatok ellátására.
2. A korrekciós lencsének minden távolságra megfelelő látóélességet kell biztosítani. Egy szemüveg használatával teljesíteni kell tudni mindhárom távolság látóélesség követelményeit.
3. A 2. pont követelményeinek megfelelő tartalék szemüveg készenlében tartása szükséges a szakszolgálati feladatok végzése során.

(2) A 2. Egészségügyi Osztály követelményei

a) Távoli látóélesség: A távoli látóélesség mindkét szemem külön-külön, legalább 6/12 (0.5) legyen, korrekcióval vagy anélkül, és a kétszemes látóélesség legalább 6/6 (1.0) legyen [lásd: 17. (2) f) pont]. A korrekció nélküli látóélességre nincs küszöbérték.

b) Fénytörés: A fénytörési hiba az a dioptriában kifejezett érték, mely jelzi az emmetrópiától való eltérést a legnagyobb ametrop meridiánon. A fénytörést az általánosan elfogadott módszerrel kell mérni [lásd: 17. (4) a) pont]. A vizsgált személy a fénytörési hibát tekintve, a következő követelmények teljesülése esetén alkalmas:

1. Az első vizsgálat alkalmával a fénytörési hiba nem lehet nagyobb mint 5 dioptria.
2. Az orvosi minősítést megújító/meghosszabbító vizsgálatok alkalmával, amennyiben a vizsgált személy repülési szakmai szempontból sikeres vizsgákat tett, az AMS mérlegheti az alkalmasságot +5/-8 D fénytörési hiba esetén [lásd: 17. (4) b) 2. pont].
3. Tompalátás esetén, a tompalátó szemén legalább 6/18 (0.33) látóélesség szükséges, és csak akkor mérleghető az alkalmasság, ha a másik látóélesség legalább 6/6 (1.0).
4. Astigmia esetén annak értéke nem haladhatja meg a 3.0 dioptriát.
5. A két szem közötti refrakciós hiba (anisometropia) nem haladhatja meg a 3.0 dioptriát.
6. A presbiopia változását minden repülőorvosi vizsgálat alkalmával ellenőrizni kell.
7. A vizsgált személynek szemüveggel vagy anélkül olvasni kell tudni 30-50 cm-ről az NS (vagy annak megfelelő) írásjeleket és 100 cm-ről az N14 (vagy annak megfelelő) méretű írásjeleket [lásd: 17. (2) f) pont].

c) A kétszemes látás jelentős zavara esetén a vizsgált személy nem alkalmas. A térlátás vizsgálat nem kötelező [lásd: 17. (4) c) pont].

d) Kettőslátás esetén a vizsgált személy nem alkalmas.

e) A normálistól eltérő látótér esetén a vizsgált személy nem alkalmas [lásd: 17. (4) c) pont].

f) A látóélesség korrekciója:

1. Amennyiben a megfelelő látóélesség csak korrekcióval érhető el, a szemüvegnek/kontaktlencsének optimális látóélességet kell biztosítania, és alkalmasnak kell lennie a szakszolgálati feladatok ellátására.
2. A korrekciós lencsének minden távolságra megfelelő látóélességet kell biztosítania. Egy szemüveg használatával teljesíteni kell tudni mindhárom távolság látóélesség követelményeit.
3. A 2. pont követelményeinek megfelelő tartalék szemüveg készenlétben tartása szükséges a szakszolgálati feladatok végzése során.

(3) A 3. Egészségügyi Osztály követelményei

a) Távoli látóélesség: A távoli látóélesség mindkét szemem külön-külön, legalább 6/9 (0.7) legyen, korrekcióval vagy anélkül, és a két szemes látóélesség legalább 6/6 (1.0) legyen [lásd: 17. (3) h) pont]. A korrekció nélküli látóélességre nincs küszöbérték.

b) Fénytorés: A fénytörési hiba a dioptriában kifejezett érték, mely jelzi az emmetrópiától való eltérést a legnagyobb ametrop meridiánon. A fénytörést az általánosan elfogadott módszerrel kell mérni [lásd: 17. (4) a) pont]. A vizsgált személy, a fénytörési hibát tekintve, a következő követelmények teljesülése esetén alkalmas.

1. Az első vizsgálat alkalmával a fénytörési hiba nem lehet nagyobb mint 3 dioptria.

2. Az orvosi minősítést megújító/meghosszabbító vizsgálatok alkalmával, amennyiben a vizsgált személy repülési szakmai szempontból sikeres vizsgákat tett, az AMS mérlegheti az alkalmasságot +5/-8 D fénytörési hiba esetén [lásd: 17. (4) b) 1. pont].

3. Astigmia esetén, annak értéke nem haladhatja meg a 2.0 dioptriát.

4. A két szem közötti refrakciós hiba (anisometropia) nem haladhatja meg a 2.0 dioptriát.

5. A presbiópia változását minden repülőorvosi vizsgálat alkalmával ellenőrizni kell.

6. A vizsgált személynek szemüveggel vagy anélkül olvasni kell tudni 30-50 cm-ről az NS (vagy annak megfelelő) méretű írásjeleket, az N14 (vagy annak megfelelő) méretű írásjeleket 100 cm távolságról [lásd: 17. (3) h) pont].

c) A kétszemes látás jelentős zavara esetén a vizsgált személy nem alkalmas. A térlátás vizsgálata nem kötelező [lásd: 17. (4) c) pont].

d) Kettőslátás esetén a vizsgált személy nem alkalmas.

e) A normálistól eltérő konvergencia kizáró ok [lásd: 17. (4) d) pont].

f) A szemizmok együttműködési zavara esetén (heterophoria) a vizsgált személy nem alkalmas, amennyiben a fória mértéke meghaladja a következő értékeket:

1. 1.0 dioptria hiperforia/6 m-en vizsgálva,

2. 6.0 dioptria esoforia/6 m-en vizsgálva,

3. 8.0 dioptria exoforia/6 m-en vizsgálva,

4. 1.0 dioptria hiperforia/33 cm-en vizsgálva,

5. 6.0 dioptria esoforia/33 cm-en vizsgálva,

6. 12.0 dioptria exoforia/33 cm-en vizsgálva.

Kivételt képeznek azok az esetek, amikor a fúziós készség megakadályozza az asztenopiát és kettőslátást.

g) Beszűkült látótér esetén a vizsgált személy nem alkalmas [lásd: 17. (4) c) pont].

h) A látóélesség korrekciója:

1. Amennyiben a megfelelő látóélesség csak korrekcióval érhető el, a szemüvegnek/kontaktlencsének optimális látóélességet kell biztosítania és alkalmasnak kell lennie a szakszolgálati feladatok ellátására.
2. A korrekciós lencsének minden távolságra megfelelő látóélességet kell biztosítania. Egy szemüveg használatával teljesíteni kell tudni mindhárom távolság látóélesség követelményeit.
3. A 2. pont követelményeinek megfelelő tartalék szemüveg készletben tartása szükséges a szakszolgálati feladatok végzése során.

(4) Kiegészítő előírások a látóélesség követelményeihez

a) A szem fénytörési értéke a minősítés alapjául szolgál.

b) Az egyéni elbírálás szempontjai:

1. Az 1. és 3. Egészségügyi Osztályban az AMS akkor mérlegelheti maximum +5/-8 dioptrián belül az alkalmasságot, ha

(i) kizárható a szem kóros elváltozása,

(ii) 17 éves kor után legalább 4 éven át stabil a fénytörési hiba,

(iii) a megengedett dioptria határon belül elérhető az optimális látóélesség,

(iv) a légügyi hatósági ellenőrzés során szakmai szempontból megfelelő teljesítményt ért el a vizsgált személy.

2. A 2. Egészségügyi Osztályban az AMS akkor mérlegelheti maximum +5/-8 dioptrián belül az alkalmasságot, ha

(i) kizárható a szem kóros elváltozása,

(ii) 17 éves kor után legalább 4 éven át stabil a fénytörési hiba.

(iii) a megengedett dioptria határon belül elérhető az optimális látóélesség.

c) Az egyéni elbírálás az egyszemes látás esetén:

1. Az egyszemes látás kizáró ok az 1. és 3. Egészségügyi Osztályban. A 2. Egészségügyi Osztályban az AMS mérlegelheti az orvosi minősítés megújítását/meghosszabbítását, amennyiben a hatóság által elfogadott szemész véleménye alapján a fennálló szemészeti állapot lehetővé teszi a szakszolgálati feladatok biztonságos ellátását és ezt a hatósági repülési ellenőrzés is alátámasztja.

2. Az 1. és 3. Egészségügyi Osztályban az AMS mérlegelheti az orvosi minősítés megújítását/meghosszabbítását az egyik szem látóélességének határérték alá csökkenése esetén [lásd: 17. (1) és 17. (3) pontjai], feltéve, ha a hatóság által elfogadott szemész véleménye alapján, ép a kétszemes látótér, a fennálló szemészeti állapot lehetővé teszi a szakszolgálati feladatok biztonságos ellátását és ezt a hatósági repülési ellenőrzés is alátámasztja. Az 1. Egészségügyi Osztályban a minősítést kizárólag korlátozással (OML) lehet kiadni.

3. A 2. Egészségügyi Osztályban az AMS mérlegelheti az orvosi minősítés megújítását/meghosszabbítását az egyik szem látóélességének határérték alá csökkenése esetén [lásd: 17. (2) pont], feltéve - ha a hatóság által elfogadott szemész véleménye alapján - ép a kétszemes látótér, a fennálló szemészeti állapot lehetővé teszi a szakszolgálati feladatok biztonságos ellátását és ezt szükség esetén a hatósági repülési ellenőrzés is alátámasztja.

d) A konvergencia normál határon kívüli értékei esetén az AMS mérlegelheti a minősítést, amennyiben az nem befolyásolja a közeli (30-50 cm) és közti távolság (100 cm) látóélességét.

18. A SZÍNLÁTÁS KÖVETELMÉNYEI

(1) Az 1. Egészségügyi Osztály követelményei

a) Az ép színlátás feltétele, hogy a vizsgált személy hibátlanul olvassa az Ishihara táblákat, vagy igazolható legyen Nagel-féle anomaloszkóppal a normál trikromázia [lásd: 18. (4) a) pont].

b) A vizsgált személynek legyen ép a színlátása vagy legyen színbiztos. Amennyiben a vizsgált személy téveszt az Ishihara táblák olvasásakor, akkor mondható színbiztosnak, ha megfelel az AMS által elfogadott részletes színfelismerési teszteknek (anomaloszkópia vagy standardizált színes lámpa tesztek) [lásd: 18. (4) b) pont].

c) Nem alkalmas az a vizsgált személy, aki az elfogadott színfelismerési tesztek során nem bizonyul színbiztosnak.

(2) A 2. Egészségügyi Osztály követelményei

a) Az ép színlátás feltétele, hogy a vizsgált személy hibátlanul olvassa az Ishihara táblákat, vagy igazolható legyen Nagel-féle anomaloszkóppal a normál trikromázia [lásd: 18. (4) a) pont].

b) A vizsgált személynek legyen ép a színlátása vagy legyen színbiztos. Amennyiben a vizsgált személy téveszt az Ishihara táblák olvasásakor, akkor mondható színbiztosnak, ha megfelel az AMS által elfogadott részletes színfelismerési teszteknek (anomaloszkópia vagy standardizált színes lámpa tesztek) [lásd: 18. (4) b) pont].

c) Nem alkalmas az a vizsgált személy, aki az elfogadott színfelismerési tesztek során nem bizonyul színbiztosnak.

d) A nem színbiztos személyt az AMS a következő korlátozással minősítheti alkalmasnak: Repülést kizárólag a JAA tagállamainak légterében nappal és VFR körülmények között hajthat végre.

(3) A 3. Egészségügyi Osztály követelményei

a) Az ép színlátás feltétele, hogy a vizsgált személy hibátlanul olvassa az Ishihara táblákat, vagy igazolható legyen Nagel-féle anomaloszkóppal a normál trikromázia [lásd: 18. (4) a) pont].

b) Az első vizsgálat alkalmával nem alkalmas a vizsgált személy, amennyiben nem teljesen ép a színlátása. A minősítés megújítása/meghosszabbítása alkalmával az AMS által elfogadható a "színbiztos" színlátási képesség, amennyiben a fennálló szemészeti állapot nem befolyásolja a szakszolgálati feladatok ellátását és nincs akut patológias folyamat. Amennyiben a vizsgált személy hibázik az Ishihara táblák olvasásakor, akkor mondható színbiztosnak, ha megfelel az AMS által elfogadott részletes színfelismerési teszteknek (anomaloszkópia vagy standardizált színes lámpa tesztek) [lásd: 18. (4) b) pont].

c) Nem alkalmas az a vizsgált személy, aki az elfogadott színfelismerési tesztek során nem bizonyul színbiztosnak.

(4) Kiegészítő előírások a színlátás követelményeihez

a) Az Ishihara tesztet (24 táblás változat) akkor teljesíti a vizsgált személy, ha valamennyi táblát bizonytalankodás és tétovázás nélkül (3 másodpercen belül) azonnal felismeri. A megvilágítási viszonyok előírásait a JAA Polgári Repülőorvosi Kézikönyvének Szemészeti fejezete is tartalmazza.

b) Amennyiben a vizsgált személy téveszt az Ishihara táblák olvasásakor, a következő vizsgálatok egyikét el kell végezni:

1. Nagel- (vagy azzal egyenértékű) anomaloszkópia. A tesztet akkor teljesítette elfogadhatóan a vizsgált személy, ha a színegyezést maximálisan 4 skála egységen belül talál.

2. Színes lámpa teszt. A vizsgálat nem alkalmazható az első vizsgálat alkalmával, csak orvosi minősítés megújító/meghosszabbító vizsgálat során végezhető. A Holmes-Wright-, Beynes- vagy Spectrolux-féle vizsgálatok (vagy hasonló tesztek) eredménye akkor fogadható el, ha a tesztet egyetlen hiba nélkül teljesítette a vizsgált személy. A vizsgálatot a standard vizsgálati protokoll szerint kell végezni. A színlátás pontosságának bármilyen kételye esetén, ellenőrzést kell végezni reális munkahelyi körülmények között. Ez különösen fontos, amikor a vizsgált személy szakszolgálati tevékenysége során színes képernyőt is használ.